

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

**basisschool Don Bosco
peuterspeelzaal Bosuiltjes**

Plaats : Dordrecht
BRIN nummer : 12JX|C1
LRKP nummer : 878828151
Onderzoeksnummer : 287684
Datum onderzoek : 31 maart 2016 (12JX|C1) en 31 maart 2016
(878828151)
Datum vaststelling : 30 mei 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	11
	BIJLAGE 1 OORDELEN	13

1 INLEIDING

Op 31 maart 2016 heeft de inspectie peuterspeelzaal De Bosuiltjes en basisschool Don Bosco onderzocht. Het onderzoek is gedaan vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De inspectie monitort in 2013 en 2015 de kwaliteit van vve in de 37 grote gemeenten (G37). Vve is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in groep 3 van het basisonderwijs, waardoor zij grote kans lopen om achterop te raken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve
- De ouders
- De kwaliteit van de educatie:
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden
 - Het pedagogisch klimaat
 - Het educatief handelen
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding
- De kwaliteitszorg
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool
- De resultaten van vve

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de door de locatie ingevulde digitale vragenlijst.
- Analyse van documenten en gegevens over de locatie die de inspectie voorafgaand aan het onderzoek heeft opgevraagd.
- Vve-locatiebezoek, waarbij:
 - documenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn uitgevoerd. Deze vve-bezoeken vonden plaats in de ochtendgroep van de peuterspeelzaal en twee kleutergroepen op de basisschool;
 - gesprekken met de directie, ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten, de intern begeleider en HBO-coach en een vertegenwoordiging van het bestuur zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op de meeste aspecten als 'voldoende' en op enkele zelfs als 'goed' beoordeeld is. Bovendien zijn er geen verbeterpunten geconstateerd.

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal De Bosuultjes (hierna 'de voorschool') en basisschool Don Bosco (hierna 'de vroegschool') zijn in 2013 voor het laatst bezocht in het kader van vve. Op een aantal indicatoren was dit koppel een voorbeeld voor anderen, met name waar het gaat om aspecten binnen de kwaliteitszorg en de doorgaande lijn. Op de peuterspeelzaal vormde het planmatig en doelgericht uitvoeren van de zorg- en begeleidingsactiviteiten nog een struikelblok. Bij het huidige onderzoek blijkt dat zowel voor- als vroegschool zich in de tussenliggende periode verder ontwikkeld hebben. De samenwerking was al uitstekend te noemen, maar nu is deze verder geformaliseerd door het opstellen van een stevige en ambitieuze samenwerkingsovereenkomst. Beide locaties hebben de intentie om resultaatgericht te werken aan het eigen handelen, aan de opbrengsten van vve en aan de tevredenheid van alle betrokkenen. Zij stellen daarbij ambitieuze doelen. Het gevoerde beleid is op alle vlakken terug te zien: er is sprake van een goede planning van activiteiten, het aanbod is verder verfijnd, de pedagogisch medewerkers en leerkrachten zijn planmatig bezig met vve en de zorg voor interne kwaliteit is goed zichtbaar en wordt nagestreefd door alle betrokkenen.

Een minpunt in deze goede ontwikkelingen is de huisvesting: zowel de peuterspeelzaal als de groepen 1 en 2 zijn ondergebracht in aparte en tamelijk verouderde bijgebouwtjes. Dit bemoeilijkt de samenwerking, maar laat ook minder ruimte voor (gezamenlijke) activiteiten die doorgaans buiten zaal of klaslokaal ondernomen worden.

Toelichting

In eerdere rapporten van vve-onderzoeken op deze voor- en vroegschool en in het waarderingskader vve op de website van de Inspectie van het Onderwijs staan uitgebreide toelichtingen op de beoordeelde aspecten en indicatoren. In onderstaande toelichting wordt volstaan met een toelichting op goede praktijken, verbeterpunten of belangwekkende ontwikkelingen.

Conditie

De Dienst Gezondheid en Jeugd heeft de voorschool in november 2015 geïnspecteerd. Daarbij zijn de voorwaarden voor voorschoolse educatie positief beoordeeld. Deze oordelen zijn in dit onderzoek geverifieerd en overgenomen.

Ouders

Het ouderbeleid op de voor- en vroegschool is voldoende uitgewerkt. Jammer is dat slechts een beperkt deel van de ouders deelneemt aan of gebruik maakt van de aangereikte mogelijkheden, waaronder themabijeenkomsten en inloopochtenden. Een hogere deelname lijkt hoog gegrepen, maar wordt wellicht mogelijk als voor- en vroegschool gericht nagaan welke belemmeringen er zijn bij ouders om niet (regelmatig) te verschijnen en om vervolgens na te gaan hoe deze weggenomen kunnen worden.

Om ouders te stimuleren ook thuis met ontwikkelingsgerichte activiteiten bezig te zijn, wordt een themaboekje uitgereikt tijdens de inloopochtenden. Het programma van het komende thema wordt uitgebreid behandeld en ouders worden op een prettige manier aangespoord om de activiteiten thuis ook echt te doen. De ouders met wie is gesproken zijn allen tevreden over de wijze waarop de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten hen informeren over de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers en leraren 1-2 zijn goed bereikbaar en altijd bereid om over hun kinderen te praten.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

De voor- en de vroegschool werken met een vve-programma, aangevuld met specifieke aanpakken en materialen. Er zijn doelgerichte planningsaanwezig die laten zien hoe aanbod, afstemming en eventuele zorg zijn ingericht. De kinderen worden ondersteund en begeleid in hun ontwikkeling. In zowel de zaal als in de lokalen zijn zij op een prettige manier bezig met de werkjes en de opdrachten. De pedagogisch medewerkers en leraren zijn gericht bezig met de kinderen, luisteren en bieden hen voldoende ruimte om zich te uiten. De nadruk wordt vooral gelegd op de taalontwikkeling. Op een natuurlijke manier maken zij de kinderen duidelijk dat zij hoge verwachtingen van hen hebben. Er zijn voldoende mogelijkheden om aan bepaalde kinderen uitdagender opdrachten te geven.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Binnen dit aspect laat zowel de voorschool als de vroegschool grote stappen voorwaarts zien. Door effectief gebruik te maken van de dag- en weekplanning en van het observatie- en registratiesysteem is voor de pedagogisch medewerkers, leerkrachten en ook ouders duidelijk hoe de kinderen zich ontwikkelen op alle relevante gebieden. Op beide locaties wordt gebruik

gemaakt van landelijk genormeerde peuter- en kleutertoetsen. De ouders met wie is gesproken en ervaring hebben met zorg en begeleiding, zijn tevreden over de aanpak en communicatie van de pedagogisch medewerkers en leerkrachten hierover.

Voor kinderen van wie wordt ingeschat dat externe zorgverleners betere zorg kunnen bieden, zijn er voorzieningen getroffen. De samenwerking verloopt echter niet altijd even soepel, zo werd ook al in het vorige onderzoek gemeld.

Kwaliteitszorg

Om de gerealiseerde kwaliteit van de uitvoering van voor- en vroegschoolse educatie te behouden, is voor beide locaties een samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Dit document kwam tot stand in samenwerking met de direct betrokkenen van voor- en vroegschool. De geobserveerde praktijk sluit naadloos aan op de beschreven kwaliteit. Het verdient echter aanbeveling om systematischer dan nu gebeurt te bepalen en vast te leggen wat alle inspanningen opleveren; de evaluatie van vve gebeurt nu wel impliciet, maar biedt nog geen mogelijkheden om de ontwikkeling over meerdere jaren te bezien of om bepaalde trends in kaart te brengen.

Vermeldenswaard is de wil op alle niveaus om steeds beter te worden en daarmee kwalitatief steeds betere voor- en vroegschoolse educatie te bieden; leiding van voor- en vroegschool, intern begeleider en HBO-coach en pedagogisch medewerkers en leraren 1-2 spannen zich hier zichtbaar voor in.

Doorgaande lijn

De doorgaande lijn tussen voor- en vroegschool is duidelijk waarneembaar. Voor veel ouders komt het dan ook als een verrassing dat zij hun kind 'officieel' moeten inschrijven in groep 1 na anderhalf jaar peuterspeelzaal.

Naast de warme overdracht voor alle kinderen is ook de afstemming van het aanbod goed te noemen. Versterking van de doorgaande lijn is nog mogelijk door bijvoorbeeld de pedagogisch medewerkers en leerkrachten bij elkaar te laten kijken om zicht te krijgen op elkaars pedagogisch-educatief handelen. Dit is één van de speerpunten voor de komende periode en wordt nog nader uitgewerkt. De lijnen tussen voor- en vroegschool zijn kort zijn en er vindt veel overleg plaats. Ook zijn er gezamenlijke scholingsmomenten, studiedagen en activiteiten.

Opbrengsten

De vroegschool maakt gebruik van landelijk genormeerde kleutertoetsen. De resultaatafspraken die door de gemeente Dordrecht over de opbrengsten van vve zijn gemaakt, hebben echter nog geen formeel karakter. Het aantal kleuters

dat een jaar langer in groep 1-2 doorbrengt, ligt onder het landelijk gemiddelde van 12 procent.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op peuterspeelzaal De Bosuiltjes en basisschool Don Bosco geheel op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie op die gebieden geen tekortkomingen kent. Het onderzoek heeft daarom geen aanleiding gegeven voor het maken van afspraken.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

12JX|C1 - basisschool Don Bosco

Conditie		1	2	3	4
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informeren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning				•
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				•
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken				•
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool				•
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen				•
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie				•
E6	In de kwaliteitszorg van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				•
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht				•
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd			•	

Opbrengsten van vve		1	2	3	4
G3	Verlengde kleuterperiode			•	

878828151 - peuterspeelzaal Bosuittjes

Conditie's		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximeisen (voorschool)			•	
A3	Beroepskracht - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind			•	
B7	Rekening houden met thuistaal			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning				•
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen				•
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd				•
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken				•
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool				•
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen				•
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie				•

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool				•
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht				•
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd				•
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd			•	